

FM: Trešais ceturksnis apstrādes rūpniecībā noslēdzas ar negatīvu zīmi

Publicēts: 03.11.2022.

[Jaunami](#)

[Rūpniecība](#)

[Tautsaimniecības analīze](#)

Šā gada septembrī apstrādes rūpniecības apjomi samazinājušies par 1,7%, liecina jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati. Tas ir apjomu samazinājums otro mēnesi pēc kārtas salīdzināmās cenās gada griezumā. Samazinājumu noteica ražošanas apjomu sarukums lielākajās apakšnozarēs kā kokrūpniecība, pārtikas ražošana un gatavo metālizstrādājumu ražošana. Savukārt kopējā rūpniecībā samazinājums par 3,7% elektroenerģijas un gāzes apgādes samazinājuma dēļ 26% apmērā, bet ieguves rūpniecībā bijis 6,6% pieaugums.

Deviņu mēnešu griezumā apstrādes rūpniecībā saglabājas 3,6% izaugsme, ko noteica galvenokārt izaugsme dzērienu, būvmateriālu un metālizstrādājumu apakšnozarēs. Savukārt šā gada trešajā ceturksnī ražotie apjomi apstrādes rūpniecībā kritušies par 1,6%, attiecīgi pēc 7,4% un 5,8% pieaugumiem pirmajā un otrajā ceturksnī.

Rūpniecībā kopā deviņos mēnešos 1,5% izaugsme, ko negatīvi ietekmēja 14% samazinājums elektroenerģijas un gāzes apgādē, savukārt ieguves rūpniecībā 2,1% pieaugums.

Latvijas lielākajā apstrādes rūpniecības apakšnozarē – kokrūpniecībā – ražošanas apjomi pret pērnā gada turpina samazināties jau ceturto mēnesi pēc kārtas, septembrī uzrādot 5,7% sarukumu. Koksnes un tās izstrādājumu apgrozījuma tendences norāda uz eksporta apjomu samazināšanos, sākot ar šā gada jūniju, tikmēr vietējā tirgū apgrozījums joprojām pieaug. Jāpiemin, ka eksports kokrūpniecības ražojumiem ir lielāks nekā noiets Latvijā. Taču eksporta apjomi uz lielākajām sadarbības valstīm kā Angliju un Zviedriju kopš šā gada jūnija ir sarukuši.

Pārtikas ražošanas apjomi septembrī, salīdzinot ar pagājušā gada septembri, samazinājušies par 2,3%, kas ir samazinājums jau ceturto mēnesi pēc kārtas gada griezumā. Pārtikas ražošana starp apstrādes rūpniecības apakšnozarēm ir otrā nozīmīgākā nozare aiz kokrūpniecības, taču tā ir arī viena no energoietilpīgākajām nozarēm. Tādējādi energoresursu cenu kāpums nozīmīgi ierobežo nozares izaugsmi. Piemēram, gaļas pārstrādes uzņēmums "Forevers" norāda, ka energoresursu sadārdzinājums galvenokārt tiek kompensēts uz uzņēmuma peļņas rēķina, nevis uz produkcijas cenas palielināšanas. Šāda peļņas samazināšana gan var būt kritiska mazajiem ražotājiem.

Savukārt gatavie metālizstrādājumi ražoti par 10,1% mazāk nekā gadu iepriekš, kas ir lielākais samazinājums pēdējo divu gadu laikā. Metālizstrādājumu apgrozījuma pieauguma tempi vietējā tirgū kopš jūlija pakāpeniski samazinājušies, bet eksporta apgrozījums septembrī gada griezumā pirmo reizi pēdējā pusotra gada laikā ir samazinājies. Metālizstrādājumu eksporta tirgus ir ļoti diversificēti. Lielākie partneri ir Zviedrija, Dānija un Lietuva.

Lai arī lielākajās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs situācija pasliktinās, apjomu pieaugumus uzrāda daudzas mazākas nozares, tajā skaitā būvmateriālu ražošana pieaugusi par 10,3%, dzērienu ražošanas apjomi auguši par 26,5%, tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošanas apjomi palielinājušies attiecīgi par 11,8% un 8%, elektrisko iekārtu ražošanā pieaugums par 8,8%, bet autobūvē palielinājums par 18,4%.

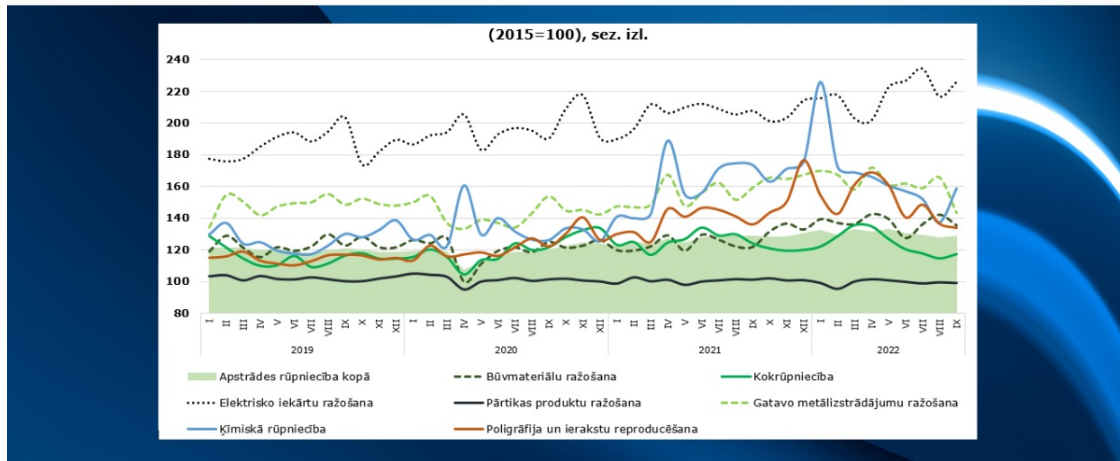
Saražotā elektroenerģija turpina uzrādīt zemu apjomu jau ceturto mēnesi, kopš jūnija nepārsniedzot 300 milj. kWh un septembrī saražojot vien 214 milj. kWh, kas ir par 36,5% mazāk nekā gadu iepriekš. Tajā skaitā koģenerācijas staciju izlaide bijusi par 42,4% mazāka, bet hidroelektrostaciju ražotie apjomi sarukuši par 27,7%. Ražoto apjomu samazinājumus nosaka gan laikapstākļi, gan kurināmā sadārdzinājums koģenerāciju staciju darbībai. Kopējie elektroenerģijas un gāzes apgādes apjomi septembrī samazinājušies par 26% pret pērnā gada septembri.

Latvijas rūpnieku ekonomiskās konfidences rādītāji oktobrī turpināja pasliktināties, ko galvenokārt nosaka pieprasījuma

samazināšanās gan vietējā, gan eksporta tirgū. Eiropas Savienības rūpnieku konfidences rādītājs nedaudz pārsniedz Latvijas atzīmi, taču arī tam, tāpat kā Latvijai, kopš šā gada februāra ir tendence pasliktināties. Tajā pašā laikā kopējais Eiropas Savienības ekonomikas sentimenta rādītājs kopš februāra samazinājies straujāk nekā ekonomikas sentiments Latvijā un šā gada oktobrī ir vienā līmenī ar Latviju.

Ražošanas izmaksu pieaugumi gada griezumā sāk samazināties, taču tas neatvieglo situāciju rūpniecības nozarē, jo izmaksu pieaugums saglabājas, izmaksas joprojām ir augstas un priekšā vēl ir ziemas aukstie mēneši, kad ražotņu apsildei atkal būs nepieciešami papildu izdevumi.

Rūpniecības produkcijas apjoma indeksi

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-tresais-ceturksnis-apstrades-rupnieciba-nosledzas-ar-negativu-zimi>